

Voorganger: Scriba Rosaliene Israël – Amsterdam

Overdenking: n.a.v. Matteüs 1: 18-25

Amsterdam

Zet de eerste stap, de stap die je niet wilt zetten

Matteüs 1: 18-25

¹⁸De afkomst van Jezus Christus was als volgt. Toen zijn moeder Maria al was uitgehuwelijkt aan Jozef maar nog niet bij hem woonde, bleek ze zwanger te zijn door de heilige Geest. ¹⁹Haar man Jozef, die een rechtschapen mens was, wilde haar niet in opspraak brengen en dacht erover haar in stilte te verstoten. ²⁰Toen hij dit overwoog, verscheen hem in een droom een engel van de Heer, die zei: 'Jozef, zoon van David, wees niet bang je vrouw Maria bij je te nemen, want het kind dat ze draagt is verwekt door de heilige Geest. ²¹Ze zal een zoon baren. Geef Hem de naam Jezus, want Hij zal zijn volk bevrijden van hun zonden.' ²²Dit alles is gebeurd omdat in vervulling moest gaan wat bij monde van de profeet door de Heer is gezegd: ²³'De maagd zal zwanger zijn en een zoon baren, en men zal Hem de naam Immanuel geven,' wat in onze taal betekent: 'God is met ons'. ²⁴Jozef werd wakker en deed wat de engel van de Heer hem had opgedragen: hij nam zijn vrouw bij zich, ²⁵maar hij had geen gemeenschap met haar voordat ze haar zoon gebaard had. En hij gaf Hem de naam Jezus.

Overdenking

Na een lange opsomming van Jezus' voorouders, waarmee hij ingebed wordt in een enorme traditie met grote namen van aartsvaders en koningen, en niet te vergeten een aantal bijzondere, eigenzinnige en moedige vrouwen, belanden we in Matteüs' versie van het kerstverhaal bij Jozef.

Jozef ontdekt dat zijn verloofde zwanger is. Niet van hem, niet van een andere man, maar van de heilige Geest. Wat dat precies betekent weet hij ook niet. Maar het stelt hem in elk geval voor een dilemma. Hij wordt er zo zenuwachtig van, dat hij er het liefst voor wegloupt.

Er is een goddelijke interventie voor nodig om hem ervan te weerhouden bij Maria en uit het verhaal weg te lopen. Is hij bang voor de roddels die rond zullen gaan, als mensen gaan rekenen en tot de slotsom komen dat dit kind buiten het huwelijk is verwekt? Hij voelt zich hoe dan ook verantwoordelijk en wil Maria niet in opspraak brengen. Maar wat is het alternatief?

Het beroep van zijn droomengel op de profeet Jesaja uit het Oude Testament haalt Jozef

uit de vicieuze gedachtencirkel, waar hij maar niet uitkomt. Niet zelden spreekt God tot ons in de slaap. Verschijnt Hij in de nacht. Wanneer we het niet verwachten en zelf niet zien hoe het verder moet.

De volgende morgen wordt Jozef wakker en weet hij precies wat hij moet doen. Hij verbindt zich aan Maria en accepteert haar kind als het zijne en geeft het de naam Jezus. Redder.

Zo krijgt Jozef een plek in het rijtje van de eerste mensen die getuige zijn van God-met-ons **Immanuel**. En wonderlijk gezelschap. Jong, ongehuwd meisje. Ruige herders op het veld. Magiërs uit het Oosten. Een zootje ongeregeld in het buitengebied van een onbeduidende plaats aan de rand van de geschiedenis. **Daar komt God onder mensen wonen. In een kleine, kwetsbare baby.**

Ik weet niet in wie jij je het meeste herkent. In **Maria** en haar open houding, het grote, diepe vertrouwen waarmee ze God in haar leven welkom heet.

In **de herders**, die mensen: beetje stoer en ruig aan de rand van het toneel, die de schrik van hun leven krijgen. En dan toch maar in beweging komen.

In **de magiërs**, die alles bestuderen wat los en vast zit, en totaal gefocust niet stoppen voordat ze weten hoe het zit.

Of in **Jozef** zoals we hem vandaag ontmoeten. Iemand die het goede wil doen, heel graag zijn verantwoordelijkheid wil nemen, maar er ook voor terugschrikt. Die een stevige aanmoediging nodig heeft om de stap in het onbekende te zetten, die er uiteindelijk voor zorgt dat het verhaal van God met mensen doorgaat.

Ik moet zeggen, hij spreekt me wel aan, deze Jozef. In zijn menselijkheid. Ik herken me in zijn ambivalentie. Je wilt echt het goede doen en zoeken. Maar houdt graag de controle. Wat als ik de consequenties van het toelaten

van het onbekende, het ontregelende van God in mijn leven niet helemaal kan overzien?

Ik hoor bij de mensen die af en toe een aanmoediging van bovennodig hebben. Om een stap te zetten. Mijn overtuigingen en goede bedoelingen even op te schorten en ruimte te maken, me open te stellen voor het onbekende, voor de onbekende in mijn leven.

Over het zetten van zo'n eerste stap op de weg naar het toelaten van God in ons leven en hoe hij/zij onvermoed in een ander mens aan ons kan verschijnen, over die eerste stap en hoe nauw die soms komt, gaat het gedicht **Start close in**, van de Iers-Engelse dichter David Whyte. Daarmee wil ik deze meditatie afsluiten.

Start close in,
don't take the second step
or the third,
start with the first thing
close in
the step
you don't want to take.

*Begin dichtbij
zet niet de tweede stap,
of de derde,
begin met het eerste
dichtbij
de stap
die je niet wilt zetten.*

wait until
that voice
becomes an
intimate
private ear
that can really listen
to another.

*wacht totdat
die stem
een innerlijk, eigen oor
wordt, dat werkelijk
naar de ander kan luisteren.*

Start with
the ground
you know,
the pale ground
beneath your feet,
your own
way to begin
the conversation.

*Begin met de basis
die je kent
de valse grond
onder je voeten,
jouw manier
om het gesprek te beginnen.*

Start right now
take a small step
you can call your own,
don't follow
someone else's
heroics, be humble
and focused,
start close in,
don't mistake
that other
for your own.

*Begin hier en nu,
zet de stap
die je de jouwe kan noemen,
volg niet de heldendaden
van een ander,
wees nederig en gefocust,
begin dichtbij,
verwar dat andere
niet met dat wat van jou is.*

Start with your own
question,
give up on other
people's questions,
don't let them
smother something
simple.

*Begin met je eigen vraag,
laat vragen van anderen
voor wat ze zijn,
voorkom dat ze
iets eenvoudigs
de kop in drukken.*

Start close in,
don't take
the second step
or the third,
start with the first
thing
close in,
the step
you don't want to take.

*Begin dichtbij
zet niet de tweede stap,
of de derde,
begin met het eerste
dichtbij
de stap
die je niet wilt zetten.*

To hear
another's voice,
follow
your own voice,

*Volg –
om de stem van de ander
te kunnen verstaan –
eerst je eigen stem,*

